

Методичні вказівки
до виконання самостійно роботи з навчальної дисципліни
3-113-2 Fracture mechanics of smart materials
(Механіка руйнування інтелектуальних матеріалів)
викладач проф. Лобода В.В..

1. Мета дисципліни.

Отримання здобувачами вищої освіти додаткових теоретичних знань по механіці руйнування п'єзоелектричних матеріалів шляхом вивчення додаткових розділів електропружності та механіки руйнування п'єзоелектричних матеріалів.

Дисципліна формує такі компетентності за ОНП:

Дисципліна формує такі компетентності за ОНП:

- ЗК 01. Здатність до проведення самостійних наукових досліджень, виявлення, постановки та розв'язання наукових проблем.
- ЗК 02. Здатність представляти результати власної наукової та практичної діяльності.
- ЗК 03. Здатність спілкуватися іноземною мовою на рівні, достатньому для представлення та обговорення результатів власної наукової діяльності.
- ЗК 04. Здатність працювати в міжнародному науковому просторі.
- ФК 01. Здатність до виявлення актуальних математичних проблем, використання поглиблених знань у галузі прикладної математики, внесення оригінального вкладу в її розвиток.
- ФК 02. Здатність досліджувати побудовані математичні моделі та визначати рамки їх застосування.
- ФК 03. Здатність обирати раціональні шляхи розв'язання поставлених задач, застосовувати сучасний математичний апарат та комп'ютерні технології.
- ФК 04. Здатність аналізувати одержані результати, надавати їх інтерпретацію та визначати межі придатності.
- ФК 05. Здатність до пошуку, систематичного вивчення та аналізу науково-технічної інформації, світового досвіду у галузі математичного та комп'ютерного моделювання складних процесів і систем.

У результаті вивчення дисципліни здобувач вищої освіти повинен

знати:

- основні математичні моделі, що використовуються для опису п'єзоелектричних матеріалів;
- види граничних умов на берегах тріщин у п'єзоелектричних матеріалах;
- критерії руйнування п'єзоелектричних тіл з тріщинами;
- методи чисельного аналізу п'єзоелектричних тіл з тріщинами;

а також вміти:

- складати математичні моделі аналізу на міцність п'єзоелектричних тіл з тріщинами;
- формулювати граничні умови на берегах тріщини у п'єзоелектричних матеріалах;
- використовувати скінченно-елементні пакети для чисельного аналізу п'єзоелектричних тіл з тріщинами.

На самостійну роботу виносяться наступні питання:

1. П'єзоелектричний ефект у керамічних середовищах. Сенсори та актуатори.
Рекомендована література: [2] - 2.3, [4] – розділ 1, [5] - §5.
2. Загальні рівняння електропружності. Найпростіші задачі електропружності.
Рекомендована література: [4] - 3.1-3.3, [5] - §6, §7.
3. Граничні умови на берегах тріщини в ізотропних та п'єзоелектричних матеріалах.
Рекомендована література: [1] - 1.4, [2] – 2.5.
4. Основні поняття механіки руйнування п'єзопасивних матеріалів.
Рекомендована література: [1] - 2.1-2.2, [2] - 3.1, [3] - 17.1-17.3, 19.1-19.6
5. Задачі про взаємодію електродів з п'єзоелектричними елементами.
Рекомендована література: [2] - 7.1-7.2, [5] - §19 - §21.
6. Осесиметричні задачі про взаємодію електродів з п'єзоелектричними елементами.
Використання скінченно-елементного пакету Ансіс для розрахунку п'єзоелектричного перетворювача (piezoelectric transducer).
Рекомендована література: [2] - 9.1, [5] - §22, методичні вказівки до завдання ANSYS-APDL.
7. Критерії руйнування п'єзоелектричних тіл з тріщинами. Обчислення інваріантних інтегралів.
Рекомендована література: [1] – 2.3, [2] – 3.3, [5] - §33, §34.
8. Плоскі задачі електропружності для однорідного п'єзоелектричного середовища з тріщинами.
Рекомендована література: [2] – 8.1, [5] - §35, §36.
9. Тріщини між двома п'єзоелектричними матеріалами. Відкрита та контактна моделі.
Рекомендована література: [2] – 4.3, 4.4, [5] - §37, §39.
10. Чисельний аналіз п'єзоелектричних тіл з тріщинами за допомогою студентської версії скінченно-елементного пакету Абакус.
Рекомендована література: [2] – 9.1, 9.2, [6] – 1.1 – 1.3.

Список літератури.

1. Говоруха В. Б. і Лобода В.В. «Моделі та методи механіки руйнування для п'єзоелектричних тіл з міжфазними тріщинами», Вид. ДНУ, 2013р., 260 стор.
2. Govorukha, V., Kamlah, M., Loboda, V., Lapusta, Y. Fracture Mechanics of Piezoelectric Solids with Interface Cracks. Series: Lecture Notes in Applied and Computational Mechanics. 2017. Springer. 235pp. <http://www.springer.com/in/book/9783319535524>
3. Robert J. Asaro, Vlado A. Lubarda. Mechanics of Solids and Materials. CambridgeUn. Press, New York, 2006, 860 pages.
4. Механика связанных полей в элементах конструкций: В 5 т. // Электроупругость / В. Т. Гринченко, А. Ф. Улитко, Н. А. Шульга / Под. ред. Гузя А. Н. – К.: Наук. думка, 1989. – Т. 5. – 280 с.
5. Партон В. З., Кудрявцев Б.А. Электромагнитоупругость пьезоэлектрических и электропроводных тел. М., Наука, 1988. – 472 с.

6. В.В. Лобода, С.О Букловський. Про деякі особливості використання студентської версії пакету «Абакус» в прикладних розрахунках. Навчальний посібник, Дніпро, Ліра, 2019 – 23с.
7. Новацкий В. Теория упругости. М.: Мир, 1975.
8. Божидарник В.В Теорія пружності / Г.Т. Божидарник , В.В. Сулим. – . Луцьк: РВВ ЛНТУ, 2012. – 512 с.
9. Божидарник В.В Елементи теорії пластичності і міцності / Г.Т. Божидарник, В.В. Сулим. – Львів: Вид-во Світ, 1999. – 417 с.